

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

Aan de Adviesraad Sociaal Domein
cc. gemeenteraad
cc. college van B&W
cc. pers

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

DATUM 11 september 2020
ZAAKNUMMER 613936
BEHANDELD DOOR A. Keates
TELEFOON (035) 629 2404 / 06-40599952
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Bestuurlijke reactie op advies Adviesraad Sociaal Domein over de Hilversumpas

Geachte leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Hartelijk dank voor uw advies van 9 augustus 2020 over de Hilversumpas. Wij lezen uit uw advies dat u zich zorgen maakt over een aantal aspecten van de gekozen scenario's. U geeft aan negatief te adviseren over de Hilversumpas zoals die nu door het college wordt voorgesteld.

De inhoudelijke opmerkingen die u in uw advies noemt zijn:

1. Dat het doel dat met de pas wordt nagestreefd niet duidelijk benoemd wordt
2. Dat de pas niet meer is dan een bewijs van registratie
3. Dat een pas die alleen voor minima is stigmatiserend kan werken en dat er mensen buiten de boot vallen als alleen de bij de gemeente bekende doelgroep aangeschreven gaat worden
4. Dat het niet duidelijk is wat er wordt bedoeld met het beter inrichten van het minimabeleid. Gaat het om een verbetering voor de doelgroep, of een efficiëncyslag voor de gemeentelijke organisatie?
5. Dat de wensen en behoeften van de doelgroep onvoldoende onderzocht zijn

Het college wil op deze inhoudelijke punten graag reageren:

1. Het minimabeleid heeft als doel om inwoners met een uitkering of laag inkomen in staat te stellen deel te nemen aan de maatschappij. De Hilversumpas als onderdeel van het minimabeleid moet het makkelijker maken voor inwoners om te participeren. Door sport- en cultuuractiviteiten actief onder de aandacht te brengen via de pas, willen we het aantal minima dat meedoet aan sport- en cultuur activiteiten verhogen.
2. De pas is een bewijs dat iemand tot de doelgroep minima behoort. Daarmee kan worden deelgenomen aan sport- en cultuuractiviteiten.
3. De keuze of we voor een algemene Stadspas zouden gaan of voor een specifieke minimapas is al eerder gemaakt (Collegevergadering 15 januari 2019 en Raadscommissievergadering 13 februari 2019). In andere steden zoals Amsterdam en Utrecht wordt ook met een pas uitsluitend voor minima gewerkt, en daar wordt door de doelgroep goed gebruik van gemaakt. Inwoners met een laag inkomen die niet bekend zijn bij de gemeente krijgen de pas niet actief opgestuurd, maar kunnen hem wel aanvragen.
4. Uiteraard moet de minimapas in eerste instantie voordeel opleveren voor de inwoners. Het scenario dat nu gekozen is, zal bijdragen aan een groter aandeel minima dat mee kan doen aan sport- en cultuur activiteiten. Het verder ontwikkelen van e-diensten (online aanvraag kunnen indienen) zal zorgen voor

een verbetering in het aanvraagproces. De aanvragen kunnen daardoor sneller worden afgehandeld waardoor een inwoner sneller een reactie krijgt op zijn aanvraag.

5. De behoeften van de doelgroep zijn landelijk in kaart gebracht, en deze informatie wordt lokaal aangevuld met input vanuit onder andere de Adviesraad Sociaal Domein en de Cliëntenraad middels dit soort adviesmomenten. Het college gaat ervan uit dat dit voldoende inzicht biedt om een goede Hilversumpas te implementeren die aansluit bij de behoeften van de doelgroep.

Hoe gaat het proces nu verder?

De businesscase en het Commissievoorstel Hilversumpas zullen dit najaar in de Raadscommissie besproken worden. Als de exacte datum van deze vergadering bekend is, zullen wij u daarover informeren. Uw advies zal bijdragen aan de politieke discussie die daar gevoerd zal worden.

Het college wil u hartelijk danken voor uw advies.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Ter attentie van wethouder A.J. Wolthers
Postbus 9900
1201 GM Hilversum

Hilversum, 8 augustus 2020
Betreft: Businesscase Hilversumpas B&W 23 juni.

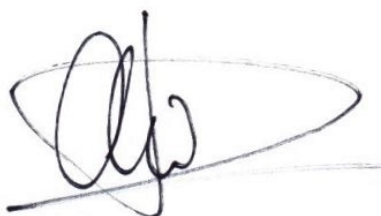
Geachte mevrouw Wolthers , geacht College van Burgemeester en Wethouders,

De Adviesraad Sociaal Domein Hilversum zendt u hierbij het gevraagde advies aangaande
'Businesscase Hilversumpas B&W 23 juni'.

Het betreft een op 25 juni 2020 gevraagd advies.

Mocht het advies vragen oproepen, dan is de Adviesraad graag bereid om deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Hilversum,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'A' followed by a horizontal line and a small flourish.

Mw. A.W.A.M.P. Wijnands-van Daal,
Voorzitter

Algemeen	
Datum	7-2-2019
Wethouder	Mvr. A.J. Wolthers
Ambtenaar	Mvr. A.Keates, dhr. O. van Strien
Naam van het dossier	Businesscase Hilversumpas B&W 23 juni
Bijlage(n)	
Deadline advies	I.o.m. mvr. A. Keates 10 augustus 2020

Status	
Ter kennisname	
Ongevraagd advies	
Gevraagd advies	X

Besluitvorming door		Toelichting
Ambtelijk / management		Een kopie van dit advies zal aan de gemeenteraad worden gezonden.
College	x	
Gemeenteraad	x	

Inleiding
Op 25 juni 2020 ontving de Adviesraad Sociaal Domein (ArSD) Hilversum de Businesscase Hilversumpas. De ArSD heeft een aantal opmerkingen en kanttekeningen bij de Businesscase die de ArSD per e-mailoverleg heeft vastgesteld. 7 februari 2019 heeft de ArSD een advies gegeven over de uitgangspunten voor een Hilversumpas. www.hilversum.nl/Home/Sociaal_Plein/Wat_doet_Sociaal_Plein_voor_u/Adviesraad_Sociaal_Domein/Adviezen_ArSD/7_februari_2019_Notitie_Uitgangspunten_Hilversumpas.pdf Daarbij is o.a. het volgende door de ArSD gesteld: <u>Organisatie 14/17</u> Doel 15: Klantcontactcentrum: Zodanig inrichten, dat bezoek door mensen die geen computer hebben daar inzage (met hulp) in hun gegevens kunnen krijgen. Zo ook voor digibeten en mensen met beperkingen die tot restricties in computergebruik leiden. Uiteraard aandacht voor geheimhouding en privacy.

Inhoudelijke opmerkingen

De uitgangspunten voor de ontwikkeling van een Hilversumpas zijn in 2019 door de gemeenteraad besproken, waarbij de gemeenteraad heeft besloten de verdere ontwikkeling uit te stellen. Het College heeft nu (juli 2020) besloten om na voltooiing van het toegezegde onderzoek de gemeenteraad diverse versies voor te leggen.

De Hilversumpas is bedoeld voor minimagezinnen zodat zij gemakkelijker gebruik kunnen maken van de diverse regelingen en subsidies. In de Businesscase wordt echter alleen over het gebied van cultuur, bewegen en sport gesproken, met een voorkeur voor versie 6 en/of 7 (pg 6 3.1.2 Doel pas) Wethouder Wolthers heeft daarbij aangegeven dat bij een succes de Hilversumpas wordt uitgebreid naar andere doelgroepen. Maar voorlopig ligt de focus op de pakweg 4.000 personen/gezinnen die deel uitmaken van de 'minimagroep'.

De ArSD heeft zich bij eerdere besprekingen van ideeën over de ontwikkeling van een Hilversumpas kritisch getoond. De ArSD is ook nu niet overtuigd van de meerwaarde van de voorgestelde aangepaste (combinatie van) versie(s). Hiervoor gelden de volgende overwegingen.

1. De ArSD is van mening dat vóór de introductie van een **HilversumPas** duidelijk moet zijn welk probleem hiermee wordt aangepakt. En welke doelstellingen moeten worden bereikt. Bij een heldere omschrijving kunnen de resultaten eenvoudig worden gemeten en beoordeeld.
=> De ArSD mist probleem- en doelstelling.

2. Een pas als zodanig is niet meer dan een **bewijs van registratie** bij een bepaalde organisatie of overheidsorgaan. Wel kunnen zoals hier gebeurt aan de pas faciliteiten worden verbonden.

3. Een pas die wordt verstrekt alleen aan mensen met een minimuminkomen werkt stigmatiserend. De pas bewijst dat iemand arm is.

=> Dat zal voor veel mensen een reden zijn geen gebruik te maken van de pas. Dit kan toch niet de bedoeling zijn?

Ook zal de pas toegestuurd worden aan bij Sociaal Plein bekende bijstandsklanten.

=> Staat hier nu werkelijk dat de gemeente geen inzicht heeft in hoeveel inwoners gebruik mogen maken van deze voorziening (de bijstandsregelingen)?

Toch meent men zo meer mensen uit de doelgroep te kunnen bereiken, maar dit zijn dan toch alleen de 'bekende klanten' dat betekent dat er nog steeds mensen buiten de boot vallen.

=>Wat gaat men hieraan doen?

4. Als doelstelling van de Pas wordt tevens genoemd het **beter kunnen inrichten van het minimabeleid**: wat hebben mensen nodig om te participeren, zodat een beroep op de sociale voorzieningen afneemt?

Door het College is met dat doel voor ogen in voorjaar 2020 besloten dat een businesscase naar de slaagkans van een HilversumPas zou worden uitgevoerd.

=> Bedoelt u hiermee dat u de participatie van de inwoners wilt verbeteren? Of is het doel de gemeentelijke organisatie te verbeteren?

Maar bij het voornemen van voorjaar 2020 werd uitgegaan van een anders gedefinieerde doelgroep en van een veel uitgebreider aanbod via de pas. Het lijkt de ArSD beter om **eerst te onderzoeken wat de wensen en behoeften** van de inwoners om wie het gaat zijn en hoe groot het draagvlak is bij deze inwoners voor de Hilversumpas. Nu is op puur budgettaire gronden en vooruitlopend op een mogelijke beleidsverandering gekozen voor de optie van een uitgekledde pas (pas met beperkt aanbod) en een poging tot optimalisering van de uitvoering van het minimabeleid.

Verder nog enkele opvallende uitspraken die bij de diverse opties staan:

Pg 3 – 1.1 Historie:

Quote: *Uitgangspunt bij het minimabeleid is dat wordt gekeken naar wat mensen nodig hebben om te participeren, zodat de kwaliteit van leven toeneemt en het beroep op de sociale voorzieningen afneemt.*

Dit klinkt alsof het een het gevolg is van het ander, dat de kwaliteit van leven toeneemt, betekent niet per definitie dat er minder beroep op sociale voorzieningen wordt gedaan. Zelfstandigheid en inclusie zouden beiden verbonden moeten zijn aan autonomie en niet aan budget beheer. Dus eigen regie en zelfredzaamheid moeten zoveel mogelijk vergroot worden.

Pg 4 – 2.1.2

Quote: *De gemeente Hilversum vindt het belangrijk om haar kwetsbare inwoners te spreken. Op het moment dat iemand een aanvraag doet voor een minimaregeling, volgt een gesprek (hét gesprek) op het Sociaal Plein. Dit is een essentieel onderdeel van onze werkwijze. Op deze manier kan er breed gekeken worden wat de hulpvraag precies is en welke (financiële) ondersteuning het meest passend is.*

Optie 2 en 3 uit de businesscase zijn hiermee tegenstrijdig en behelzen een beleidsverandering die aan de gemeenteraad voorgelegd zou moeten worden, maar die ook in strijd is met de bedoeling van de wetten in het Sociaal Domein. Voor het inzetten van een “robot” als methode om de inrichting en uitvoering van het minimabeleid te verbeteren geldt hetzelfde.

Pg 9 – 3.3 Aansluiten aanbieders

Om een pas te realiseren waar inwoners iets aan hebben, is het belangrijk dat er op de pas interessant aanbod staat. Hierover is contact en overleg met de doelgroep nodig; ook kan advies worden gevraagd aan de Cliëntenraad als belangenbehartiger van deze doelgroep.

Pg 9 – 3.5.3 Digitaal aanvragen

Hierbij wordt uitgegaan van een volledig digitale start van dienstverlening. Daarna volgt eventueel (digitaal bepaald) Het Gesprek. Er wordt dus volledig voorbij gegaan aan de digitale (on)mogelijkheden van deze doelgroep en een beleidsregel van het minimabeleid. (zie opmerking pg. 4 – 2.2.2)

Pg 9 – 3.5.5 Webplatform

zie bij 3.5.3

Pg 16 – De activeringspas:

Op zich is een activeringspas een leuk idee maar daarmee wordt ook budget weggehaald bij mensen die geen mogelijkheid of belangstelling hebben om actief mee te doen aan sport en/of cultuur.

Het is een bevoogdende manier van doen, die niet uitgaat van de individuele mens in de doelgroep (eigen regie!). Wat anders is het als je mensen de keus laat waarvoor ze budget willen gebruiken.

Pg 21 – 5.7 Optimaliseren uitvoering zonder pas

Zie opmerkingen hiervoor over digitaliseren en inzet ‘robot’. Het systeem gaat hiermee voor de mensen. Een goede digitalisering is mogelijk, maar men moet zich bewust zijn dat het systeem staat of valt met de vraagstelling en dat digitalisering nooit het gesprek kan vervangen. De mogelijkheid een aanvraag op papier of via de telefoon in te dienen moet naast een digitale aanvraag mogelijk zijn en moet gevolgd worden door een gesprek

(integrale aanpak).

Pg 23 – 6.1 advies

In het advies wordt geen scenariokeuze gevraagd hetgeen de opzet van de “Businesscase” is. Wel zijn optie 2 en 3 van het advies in wezen een keuze voor 5.7

En hiermee wordt het pas aangenomen minimabeleid met de daartoe vastgestelde beleidsregels meteen onderuitgehaald: Geen gesprek meer, geen rekening houden met de mogelijkheden van deze doelgroep. We gaan digitaliseren en dat is het.

Advies

Een beleidswijziging zonder onderzoek, ingepast in een niet daartoe strekkend stuk. De Hilversumpas zou het minimabeleid ondersteunen en niet zoals hier voorgesteld het minimabeleid volledig veranderen. Gezien bovenstaande argumenten kan de ArSD niet positief adviseren over de voorgelegde businesscases.

Stemming

Per mail

Oordeelsvorming

Per mail

Handtekening voorzitter

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Hilversum,

Mw. A.W.A.M.P. Wijnands-van Daal,
Voorzitter